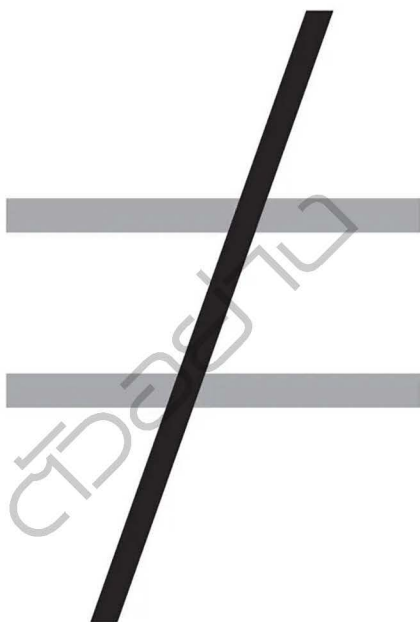

สามัญสำนึก *Common
Sense*

Thomas โรมัส เพน
Paine ทัควิตี วีระภาสพงษ์ แปล

เรนศ อารณส์สุวรรณ บทนำ
ปราบดา หยุ่น บทตาม

Copyright

สามัญสำนึก • ภัคดี วีระภาสพงษ์ แปล

จากเรื่อง **Common Sense**

โดย ไรม์ส เพน

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (e-book) กรกฎาคม 2566

พิมพ์ครั้งที่ 2: สำนักพิมพ์ bookscape, สิงหาคม 2563

พิมพ์ครั้งที่ 1: สำนักพิมพ์ bookscape, มกราคม 2563

ราคา 215 บาท

บรรณาธิการอำนวยการ

ปกป้อง จันวิทย์ วรรณ วงศ์กิจรุ่งเรือง

บรรณาธิการบริหาร

ณัฐพรणे เรื่อง ศิริสุนทรณ์

บรรณาธิการสร้างสรรค์เนื้อหา

อภิรดา มีเดช

บรรณาธิการสำนักพิมพ์

นันท์ชนก คามขิตานนท์

ศิลปินกรรม

ยุทธภูมิ ปั่นพอง

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

ดวงกมล บุญจันทร์

ผู้จัดการโครงการสื่อสารความรู้

อินทุพิมพ์ เลิศวิริยะไพบุลย์

บรรณาธิการ

ปกป้อง จันวิทย์

บรรณาธิการเล่ม

อภิรดา มีเดช

ออกแบบปก

กิตติพล สวัสดิ์คานนท์

ออกแบบรูปเล่ม

ยุทธภูมิ ปั่นพอง

จัดทำโดย

บริษัท บุกส์เคป จำกัด

เลขที่ 83/2 ซอยอารีย์สัมพันธ์ 1 แขวงพญาไท เขตพญาไท กทม. 10400

โทรศัพท์ 09 2110-5501

email: bookscapethailand@gmail.com

facebook: www.facebook.com/bookscapethailand

twitter: www.twitter.com/bookscapethailand

website: www.bookscapethailand.co

instagram: www.instagram.com/bookscapethailand

จัดจำหน่าย

บริษัท ซีอีเอดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กทม. 10260

โทรศัพท์ 0 2826 8000 โทรสาร 0 2826 8999

website: <http://www.se-ed.com/>

สำหรับสถาบันการศึกษา องค์กร หรือบุคคล ที่ต้องการสั่งซื้อหนังสือ
จำนวนมากในราคาลดพิเศษ โปรดติดต่อ สำนักพิมพ์บุ๊คสเคป
หมายเลขโทรศัพท์ 09-2110-5501
หรือ e-mail: bookscapethailand@gmail.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

เพน, ไซมัส.

สามัญสำนึก.-- กรุงเทพฯ: บุ๊คสเคป, 2563.

176 หน้า.

1. รัฐศาสตร์ - ประวัติศาสตร์ - ศตวรรษที่ 18. 2. ราชอาณาจักรไทย.

I. กัตวตี วีระภาสพงษ์, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

320

ISBN (e-book) 978-616-8339-09-1

Common Sense, by Thomas Paine was originally published in English in 1776.

Thai language translation copyright © 2020 by bookscape

สามัญสำนึก ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1776

แปลและจัดพิมพ์เป็นภาษาไทยโดย บริษัท บุ๊คสเคป จำกัด ปี ค.ศ. 2020

Close

สารบัญ

/

บทนำ

สามัญสำนึก - เมื่อสามัญชนปฏิวัติ

ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ

8

สามัญสำนึก

โรบัส เพน เจียน

ภักวดี วีระภาสพงษ์ แปล

36

บทตาม

สามัญสำนึก ของ โรบัส เพน

ปราบดา หยุ่น

152

บันทึกการออกแบบ

กิตติพล สรียคานนท์

170

ประวัติผู้แปล

175

Copyright

หน้าปก สามัญสำนึก (*Common Sense*) จุลสารการเมืองที่ทรงอิทธิพลที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองสหรัฐอเมริกา ฉบับพิมพ์ครั้งแรก 10 มกราคม 1776

COMMON SENSE;

ADDRESSED TO THE

INHABITANTS

OF

A M E R I C A,

On the following interesting

S U B J E C T S.

- I. Of the Origin and Design of Government in a moral, and political Point of View, with several Remarks on the English Constitution.
- II. Of Monarchy and Hereditary Succession.
- III. Thoughts on the present State of American Affairs.
- IV. Of the general Policy of America, with some reflections on the British System.

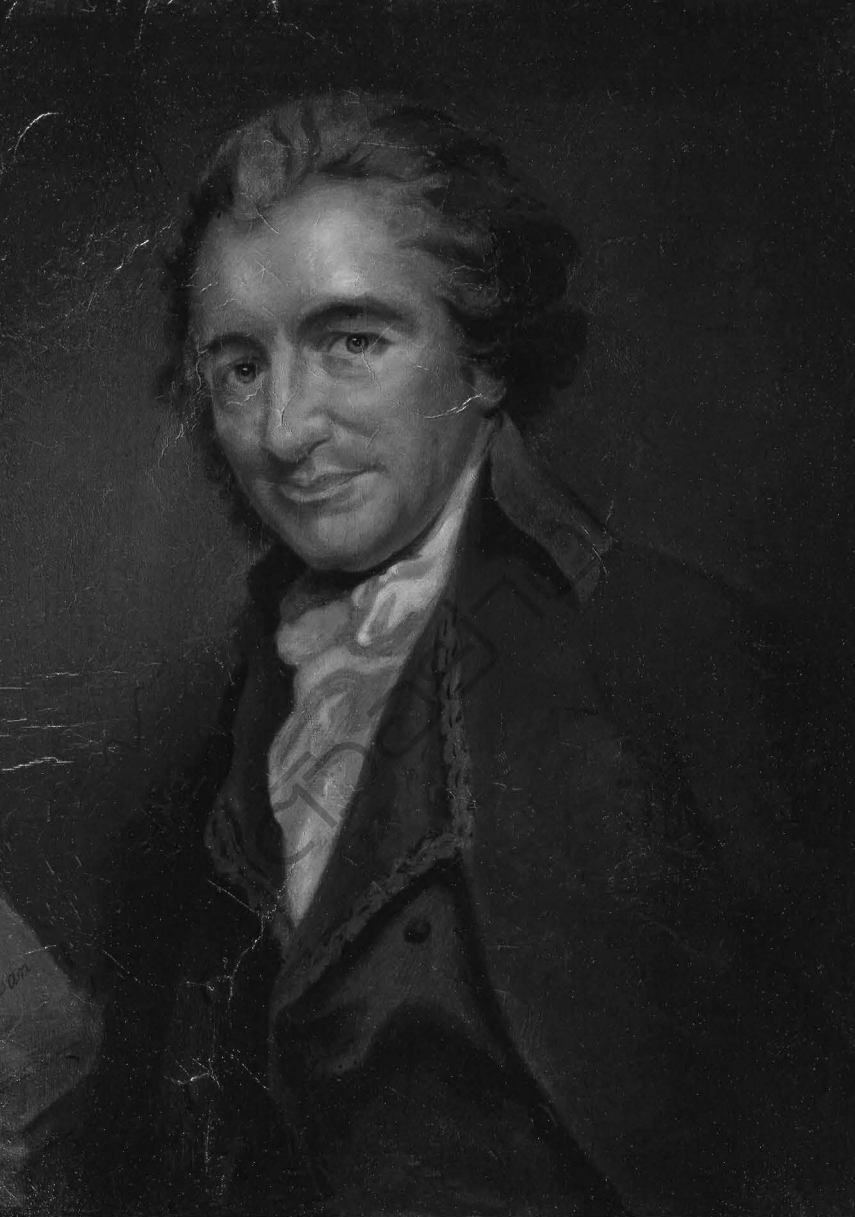
But know ye no better how to use the Liberty,
Or those which choice and conscience give you.

THOMSON.

THIS ADVERTISEMENT,

Printed and Sold, by W. PESTER, in Third Street.

MDCCLXXII.

ภาพวาดสีน้ำมันของเจมส์ วัตต์ ปี 1792 โดยศิลปินฝรั่งเศส ออგุสต์ มิลลิแยร์
(Auguste Millière) ที่มา: [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:James_Watt_1792.jpg)

บทนำ สามัญสำนึก - เมื่อสามัญชนปฏิวัติ

สุนท อารณสุวรรณ

/

ในวันที่ 10 มกราคม 1776 จุลสารเล่มเล็กในหัวข้อที่ไม่น่าตื่นตัวเท่าไรนัก - *สามัญสำนึก (Common Sense)* - ปรากฏตัวต่อมหาชนในเมืองฟิลาเดลเฟีย ในเวลานั้นมีสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความคิดทางการเมืองออกมาไม่น้อยในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะจุลสารและแผ่นปลิว (pamphlet) สะท้อนความเคลื่อนไหวของชาวอาณานิคมอเมริกันในอเมริกาเหนือที่เติบโตใหญ่เคียงข้างกับการเติบโตของเมืองและเศรษฐกิจการผลิตแบบทุนของชนชั้นกระฎุมพี

สามัญสำนึก ต่างจากจุลสารทางการเมืองฉบับอื่นๆ ตรงที่นำเสนอข้อถกเถียงที่ทรงพลังยิ่ง อันนำไปสู่การตัดสินใจประกาศเอกราชจากจักรภพอังกฤษของชาวอาณานิคม ประเด็นอันเป็นหัวใจของจุลสารนั้นคือการวิพากษ์ระบอบกษัตริย์ที่สร้างระบบการปกครองจากการสืบทอดทางครอบครัว ในขณะที่เดียวกันก็เสนอภาพที่เหนือกว่าของระบอบมหาชนรัฐที่มาจากประชาชน ไม่เพียงแต่ในเรื่องรูปแบบของการปกครองเท่านั้น

แต่ที่สำคัญยิ่งคือจุดหมายของการปกครองและรัฐบาล ว่าต้องเป็นการปกครองเพื่อความดีงามของส่วนรวม (public good) ไม่ใช่ของอภิสิทธิ์ชนเท่านั้น

อิทธิพลและความสำคัญของ *สามัญสำนึก* เป็นที่ประจักษ์ชัด จุลสารเล่มนี้ขายได้นับแสนเล่มในระยะเวลา 3 เดือนหลังตีพิมพ์ และห้าแสนเล่มในปีแห่งการปฏิวัติอเมริกัน ทั้งที่ประชากรในอาณานิคมยุคนั้นมีเพียง 2-3 ล้านคน

ถึงฤดูใบไม้ผลิปี 1776 จุลสารดังกล่าวได้สลายความรู้สึกจงรักภักดีต่อกษัตริย์จอร์จที่ 3 แห่งอังกฤษที่ยังคาราคาซังอยู่ในหมู่ชาวอาณานิคมลงไปได้โดยสิ้นเชิง นั่นคือการเอาอุปสรรคทางจิตวิทยาอันสุดท้ายที่ขวางกั้นการเป็นเอกราชออกไป ดังที่ทราบกันดี วันที่ 4 กรกฎาคม 1776 ขบวนการต่อสู้เพื่ออิสรภาพของคณอเมริกันก็ประกาศเอกราช ตัดความสัมพันธ์แบบอาณานิคมและการเป็นข้าราชบริพารของกษัตริย์อังกฤษลงไป จากนั้นก็เข้าสู่การทำสงครามเอกราชกับกองทัพอังกฤษอย่างเต็มตัว กระทั่งได้รับเอกราชในปี 1783 *สามัญสำนึก* จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นจุลสารที่มีอิทธิพลสูงยิ่งต่อการปฏิวัติอเมริกา

บุคคลผู้เขียนจุลสาร *สามัญสำนึก* คือโทมัส เพน (Thomas Paine) หรือที่รู้จักกันทั่วไปในนาม ทอม เพน ที่น่าแปลกใจคือเขาเป็นคนอังกฤษ ไม่ใช่ชาวอาณานิคมอเมริกันมาก่อน เพนเกิดเมื่อปี 1737 ในเมืองเชฟฟอร์ด เขตนอร์ฟอล์ก อยู่ห่างกรุงลอนดอนขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 70 ไมล์ เมืองนี้มีชื่อว่าเป็นศูนย์กลางของหัตถอุตสาหกรรมในชนบท แม้ประชากรส่วนใหญ่ในศตวรรษที่ 18 เป็นเกษตรกร หลายคนก็ทอผ้าปั่นฝ้ายในบ้าน

เพื่อส่งให้อุตสาหกรรมทอผ้าที่กำลังเติบโตใหญ่ ความคึกคักของการค้าเห็นได้จากการที่เมืองนี้มีตลาดทุกวันเสาร์และงานเทศกาลประจำปีในวันที่ 1 พฤษภาคม นอกจากนั้นแล้วก็ไม่มีอะไรสักอย่างที่สำคัญที่นักประวัติศาสตร์ให้ความสนใจ

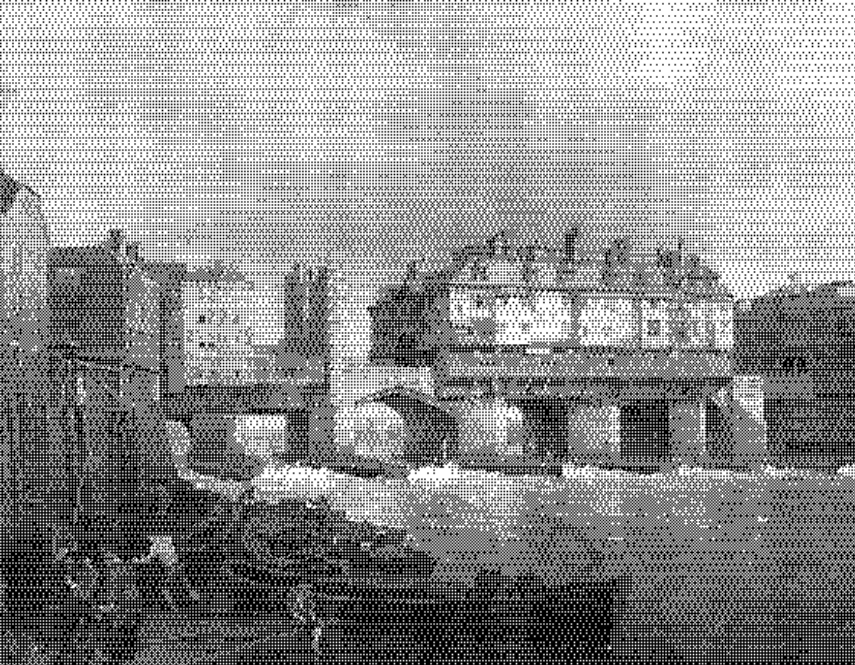
ยังเป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้หากจะมีใครสักคนทำนายว่าเด็กที่เกิดในเมืองนี้ในวันหนึ่งข้างหน้าจะเป็นบุคคลสำคัญของโลกในศตวรรษที่ 18

โรมัส เพน - ภูมิหลังทางครอบครัวและการงาน

โรมัส เพน เกิดในครอบครัวที่ไม่ถึงกับยากไร้ไม่สอยแต่ก็ไม่ร่ำรวย พ่อเป็นช่างทอเสเตียร์รูปและเกษตรกรขนาดเล็กที่สำคัญพ่อของเพนเป็นควากเกอร์ ซึ่งเป็นกลุ่มคริสเตียนที่เห็นต่างจากคาทอลิก ส่วนแม่เป็นลูกสาวของอัยการท้องถิ่นและเป็นแองกลิคัน ครอบครัวจึงพอส่งเพนเข้าโรงเรียนจนจบได้

จากนั้น เพนก็เริ่มทำงานด้วยการเป็นลูกมือฝึกหัดในโรงทอเสเตียร์ตามแบบพ่อเขาทำงานช่างฝีมืออยู่ 12 ปี จากการเป็นลูกมือฝึกหัด ไปเป็นช่างรับงาน และเป็นนายช่าง โดยรวมแล้วเพนไม่มีความสุขกับอาชีพและงานที่เขาทำนัก เนื่องจากต้องใช้แรงงานมากและได้แต่พูดคุยกับผู้อื่นมากกว่าการได้สร้างสรรค์กับคนมีความรู้ในเมือง เมื่ออายุได้ 16 ปี เขาจึงตัดสินใจไปเผชิญโชคครั้งแรกด้วยการสมัครทำงานในเรือเดินทะเล

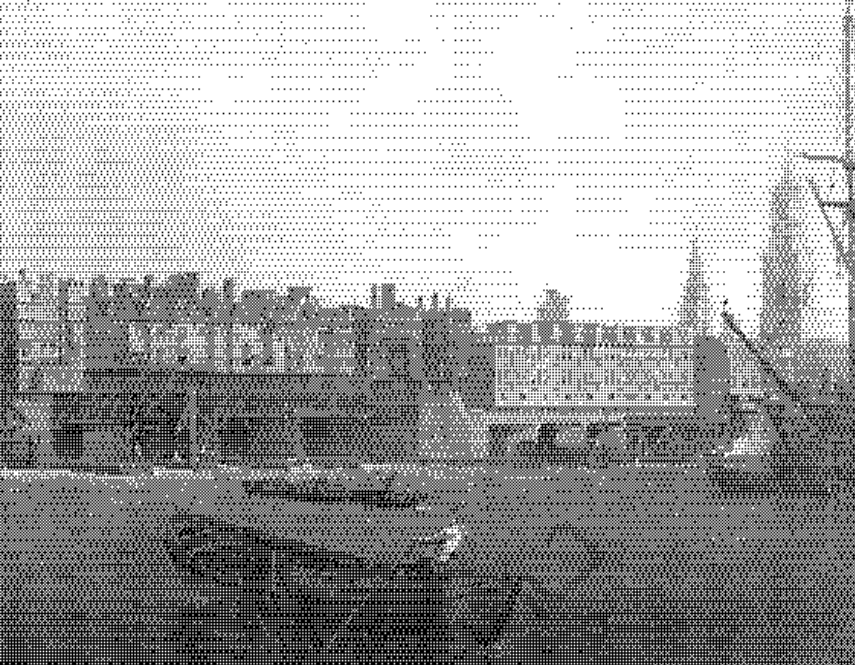
ในปี 1767 เพนกลับมาบ้าน และไปทำงานกับช่างเสเตียร์มีชื่อในกรุงลอนดอน ทำได้ 2 ปีก็ย้ายไปเมืองโดเวอร์ นายจ้างใหม่

ภาพวาดสีน้ำมันกรุงลอนดอนราวปี 1757 โดยศิลปินอังกฤษ ชามูเอล สกอตต์
ที่มา: commons.wikimedia.org

โจดีให้เงินเขา 10 ปอนด์เพื่อเปิดร้านทำสแตมป์ของตนเอง ช่วงนี้เอง
เขาเจอแมรี แลมเบิร์ต ซึ่งทำงานเป็นคนใช้ของเจ้าของร้านขาย
ของชำ เพนแต่งงานกับเธอ แต่ไม่ถึงปีภรรยาาก็เสียชีวิต ต่อมา
พ่อตาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ศุลกากรและภาษีในเมือง ได้ชักจูงให้เพน
มาทำงานราชการเป็นเจ้าหน้าที่ศุลกากรและภาษี เขาจึง
กลับไปเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อ
สอบเข้าเป็นพนักงานศุลกากร

ในปี 1762 เพนได้รับการบรรจุในตำแหน่งต่ำที่สุด
ของหน่วยงาน ทำได้ 3 ปีเขาก็ถูกไล่ออก ด้วยข้อหาที่เจอกัน
บ่อยคือไม่ได้ตรวจดูสินค้าทั้งหมดที่ออกไปภาษีให้ จากนั้นเขา

ย้ายไปลอนดอน คราวนี้เขาหางานที่อยากทำมากขึ้นเป็นงานสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเล็กๆ ซึ่งให้เงินเดือนน้อยมากแทบไม่พอयाได้ใช้เพียงครึ่งหนึ่งของเงินเดือนเป็นเจ้าของที่สุทธการ ระหว่างนี้เพนเริ่มมีกิจกรรมกับชาวบ้านชาวเมืองมากขึ้นคือไปเทศนาและพูดคุยกับคนกลุ่มเล็กๆ ในย่านที่พักของเขาแสดงว่าเขามีนิสัยชอบทำงานมวลชนและอภิปรายปัญหาของชาวบ้าน

ในปี 1768 เพนทำเรื่องยอมรับผิดชอบและขอกลับเข้าทำงานอีก ในที่สุดเขาก็ได้กลับไปทำงานสุทธการอีกครั้งที่เมืองลูอิส ในซัสเซกซ์ เมืองการค้าห่างจากลอนดอน 50 ไมล์ เพนพักอาศัยอยู่ในบ้านของเจ้าของธุรกิจยาสูบซึ่งเป็นคนมีฐานะและเป็นพลเมืองมีชื่อ เคยได้รับเลือกเป็นตำรวจประจำเมือง หลังจากเจ้าของตาย เพนแต่งงานกับลูกสาวของเขาและทำธุรกิจยาสูบ

ของครอบครัวต่อ นอกเหนือจากงานเก็บภาษีและศุลกากร แม้สภาพการงานและการเงินทำได้ดีขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่เพนกลับเต็มไปด้วยความไม่พอใจต่อสภาพแวดล้อมทั้งหลายในตอนนั้น เขาเดินทางไปกรุงลอนดอนในช่วงปี 1772-1773 เพื่อรวบรวมพรรคพวกที่ไม่พอใจกับการทำงานศุลกากร ทำการเคลื่อนไหวเรียกร้องขึ้นเงินเดือน เขาถูกไล่ออกจากราชการด้วยข้อหาละทิ้งงานในหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันร้านขายยาสูบของภรรยา ก็ล้มละลาย ทำให้เขากับภรรยาแยกทางกัน

ในปี 1774 เพนตัดสินใจไปแสวงหาชีวิตใหม่ในอเมริกา ด้วยวัย 37 ปี

การศึกษาทางการเมืองของโรมัส เพน

โรมัส เพน ศึกษาและสร้างมโนทัศน์ทางการเมือง ขึ้นมาจากการเติบโตในครอบครัวที่ปลูกฝังความคิดอิสระเสรี ให้แก่เขามาแต่เล็ก และอีกด้านจากอาชีพการงานทั้งที่เป็นช่างอิสระและเป็นพนักงานรัฐ ความคิดที่มีส่วนพัวพันกับการเมืองของเพนมาจากความเป็นแควกเกอร์ของครอบครัวเป็นประการแรก

พวกแควกเกอร์เป็นกลุ่มคริสเตียนฝ่ายเห็นต่าง (dissenter) จากคาทอลิก ก่อตั้งในอังกฤษในช่วงกลางศตวรรษที่ 17 เมื่อเกิดการปฏิรูปศาสนาเป็นนิกายโปรเตสแตนต์คาทอลิก ในอังกฤษกลายเป็นแองกลิคัน จากนั้นมีการต่อสู้ระหว่างสองฝ่าย แควกเกอร์อยู่ในฝ่ายโปรเตสแตนต์แต่ก็มีศรัทธาและ

วัตรปฏิบัติของตนเองที่ไม่เหมือนนิกายอื่นๆ หลักการใหญ่คือการเคารพความเป็นอิสระและแสงสว่างในตัวเองของแต่ละคน ในการเข้าถึงพระเจ้า เมื่อนำความเชื่อทางศาสนาดังกล่าวไปตรวจสอบสภาพความเป็นจริงที่ดำรงอยู่ในสังคมและการปกครองของรัฐบาลอังกฤษขณะนั้น สิ่งแรกที่เพนไม่อาจยอมรับได้คือการดำรงอยู่ของความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม

อิทธิพลประการต่อมาของลัทธิเควกเกอร์ได้แก่ความต้องการปฏิรูปสังคม พวกเควกเกอร์เป็นคนมีการศึกษามีความรู้ และเทคโนโลยี จึงสามารถประกอบกิจการและจัดการปัญหาต่างๆ ได้ แต่พวกเขาขาดโอกาสและอำนาจในการปกครอง สิ่งที่พวกเขาเสนอและหาทางกระตุ้นให้คนอื่นทำตามคือโครงการปฏิรูปต่างๆ ในยุคนั้นวาระการปฏิรูปที่สำคัญ ได้แก่ การต่อต้านและทำลายระบบทาสผิวดำ ส่วนในระดับท้องถิ่นคือการยกเลิกระบบการจูดบิน อีกเรื่องคือการยอมรับให้พวกที่คิดเห็นต่างจากสำนักกระแสหลักสามารถเข้ารับตำแหน่งการทำงานในระบบราชการได้ และสุดท้ายคือความคิดให้แยกศาสนาออกจากรัฐและการเมือง

แนวคิดอีกด้านที่มีผลต่อความคิดทางการเมืองแบบราดิคัลของเพนอย่างไม่น่าเชื่อ คืออิทธิพลของวิทยาศาสตร์แบบนิวตัน ซึ่งสอนว่าจักรวาลนี้มีระเบียบและความสมานฉันท์ (harmony and order) ที่ชี้แนะโดยกฎธรรมชาติ เพนคิดว่าเราสามารถจินตนาการถึงสังคมและการเมืองที่มีระเบียบและความสมานฉันท์แบบหนึ่งขึ้นมาได้เหมือนกัน กล่าวคือ สถาบันทางการเมืองทั้งหมดย่อมนำมาตัดสินด้วยเหตุผลได้เมื่อมองจากจุด

ที่เป็นวิทยาศาสตร์และเหตุผลนิยม เขาพบว่าระบบการปกครองของอังกฤษซึ่งวางอยู่บนกฎที่ทำสืบกันมา (precedent) ย่อมขัดและเป็นปฏิปักษ์ต่อสปีริตของการค้นคว้าความจริง รวมถึงการวิพากษ์และการปรับปรุงให้ดีขึ้น

ความขัดแย้งในระดับพื้นฐานดังกล่าวกลายมาเป็นฐานให้แก่การถกเถียงและการแพร่หลายของความคิดทางการเมืองแบบราดิคัล โดยเฉพาะในระยะกลางศตวรรษที่ 18 เมื่อชนชั้นปกครองอังกฤษหิวการมองว่าความคิดเชิงเหตุผลนิยมเหล่านี้กำลังเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของสถาบันทางจารีตประเพณี ด้วยกรอบคิดและสภาพทางการเมืองของอังกฤษดังกล่าวนี้เองทำให้นักวิทยาศาสตร์ผู้ต่อมากลายเป็นมิตรและเพื่อนร่วมอุดมการณ์การเมืองในอเมริกา คือเบนจามิน รัช (Benjamin Rush) แห่งเมืองฟิลาเดลเฟีย กล่าวว่า “วิทยาศาสตร์นั้นล้วนแต่ชอบเสรีภาพกันทั้งนั้น”

ความสนใจในเรื่องทางวิทยาศาสตร์ ทำให้เพนเรียนรู้และทดลองเครื่องมือวิทยาศาสตร์เท่าที่เขาสามารถทำได้จากการติดตามศึกษาวิทยาศาสตร์นี้เอง ทำให้เขาได้เข้าไปรู้จักนักวิทยาศาสตร์มีชื่อหลายคน เช่น จอห์น เบวิส (John Bevis) และที่สำคัญคือ จอร์จ ลูอิส สกอตต์ (George Lewis Scott) ซึ่งเป็นนักคณิตศาสตร์มีชื่อเสียง และเป็นผู้แนะนำให้เพนรู้จักกับเบนจามิน แฟรงคลิน (Benjamin Franklin)

เพนใช้ชีวิตตลอด 37 ปีในอังกฤษ เต็มใหญ่ผ่านการทำงานหลากหลายอาชีพในช่วงชีวิตที่เต็มไปด้วยความคับข้องใจ ความกดดัน และความขัดแย้ง ความรู้สึกเหล่านั้น

แผ่กระจายไปในความคิดและความเข้าใจของเขา ก่อนตัดสินใจลงเรือไปอเมริกา เขาสรุปว่าอนาคตของการแก้ไขปฏิรูปในอังกฤษนั้นเบาบางและไร้น้ำหนัก ไม่มีหนทางของการปฏิรูปทางการเมืองและเศรษฐกิจใดๆ จะเกิดและดำเนินไปได้ท่ามกลางโครงสร้างอำนาจและการปกครองที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลแบบนี้

ทางออกสุดท้ายสำหรับเขาคือการไปสร้างชีวิตใหม่ และผลักดันอุดมการณ์ทางการเมืองที่เขาศรัทธาและเชื่อถือในโลกใหม่

โชคดีที่เพนได้เงินก้อนหนึ่งหลังจากหย่าร้างกับภรรยา และขายทั้งกิจการยาสูบ สำหรับเป็นค่าโดยสารเรือไปอเมริกา ในห้องโดยสารชั้นหนึ่ง แทนที่จะนั่งไปอย่างทรมาณและลำบากลำบากเหมือนอย่างพวกชาวบ้านและนักโทษ ตัวเขาไม่ต้องมีสภาพเป็น “ลูกจ้างมีสัญญา” (indentured servant) ซึ่งต้องทำใบสัญญากู้เงินค่าโดยสาร แล้วชดใช้ด้วยการทำงานใช้แรงให้นายจ้างในอเมริกา จนกว่าจ่ายค่าโดยสารหมดถึงจะได้เสรีภาพในการทำงานของตนเองต่อไป

เพนก้าวขึ้นฝั่งในอเมริกาพร้อมกับจดหมายแนะนำตัวที่เขียนโดยเบนจามิน แฟรงคลิน เขาเดินเข้าไปในนครที่กำลังคุกรุ่นด้วยความขัดแย้งทางการเมืองที่ดุเดือด พร้อมกับอารมณ์รุ่มร้อนถึงความไม่เป็นธรรมและความไม่เป็นเหตุเป็นผลของระบอบกษัตริย์อังกฤษ เขาจึงแทบไม่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงที่กำลังก่อตัวขึ้นในฟิลาเดลเฟีย หากแต่เขาใช้ประสบการณ์ทั้งหมดและความรู้จากอังกฤษไปต่อยอดในขบวนการปฏิวัติอเมริกาได้ทันที

ภาพท่าเรือของฟิลาเดลเฟียช่วงปี 1770-1780 ซึ่งโรมัส เพน มาขึ้นฝั่งยังนครแห่งนี้ ศิลปินเยอรมัน บัลทาซาร์ ฟรีดริช เลิเซลท์ (Balthasar Friedrich Leizelt) ได้วาดภาพออกมาไม่ต่างจากเมืองท่าของฝั่งยุโรป ที่มา: commons.wikimedia.org

สามัญสำนึกกับการเมืองในฟิลาเดลเฟีย

ถ้าโรมัส เพน ไม่เดินทางไปตั้งรกรากทำงานในนครฟิลาเดลเฟีย แต่ไปขึ้นฝั่งที่บอสตัน หรือเวอร์จิเนีย หรือแม้ในนิวยอร์กก็ตาม ชีวิตและผลสะท้อนทางการเมืองจากการเขียนของเขาอาจไม่หนักหน่วงและรุนแรงเท่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะในช่วงเวลาที่เพนไปถึงและเริ่มใช้ชีวิตใหม่นครฟิลาเดลเฟียนั้น มหานครนี้กำลังพัฒนาขึ้นไปเป็น "นครหลวงของโลกใหม่" ในปี 1774 ประชากรในนครนี้มีอยู่ราว 30,000 คน เป็นผู้ที่หลากหลายทั้งเชื้อชาติสีผิว และศาสนา ตั้งแต่ควอกเกอร์แองกลิคันคาทอลิก ลูเธอรันเยอรมัน เพรสไบทีเรียนสกอต-ไอริช รวมถึง

ทาสนิโกร และลูกจ้างมีสัญญาจากยุโรป ตั้งแต่ปี 1764 เป็นต้นมา มีเรือเดินทะเลขนสินค้าและผู้คนเข้าเทียบท่าปีละไม่ต่ำกว่า 215 ลำ ฟิลาเดลเฟียเป็นเมืองใหญ่ที่สุดในบรรดาอาณานิคมด้วยกัน และทำการผลิตมากที่สุด

การเติบโตใหญ่ของเมืองแยกไม่ออกจากการขยายตัวและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของการค้าและอุตสาหกรรม รวมทั้งเกษตรกรรมที่มาจากเมืองเล็กๆ ลีกเข้าไปในภาคพื้นทวีป การค้าดำเนินไปทั้งในอาณานิคม และที่สำคัญคือการค้าสามเส้า ด้วยการส่งออกข้าวสาลี แป้ง ขนมันปิ้งและเนื้อ ไปยังเมืองอาณานิคมอื่นๆ และยุโรปตอนใต้ ที่สำคัญคือไปยังแคว้นดัตช์ จากนั่นซื้อเหล้ารัม น้ำตาล และกากน้ำตาลจากไร่ขนาดใหญ่ที่ใช้แรงงานทาสในแคริบเบียนของอังกฤษ แล้วนำกำไรนั้นไปซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าอุตสาหกรรมจากเมืองแม่ในยุโรป

โครงสร้างและความสัมพันธ์ทางการผลิตดังกล่าวในนครฟิลาเดลเฟียสร้างชนชั้นสำคัญขึ้นมาสองพวก พวกแรกคือชนชั้นพ่อค้าที่เป็นกระฎุมพี พวกนี้มีร่ำรวยละ 10 ของประชากร แต่ครอบครองทรัพย์สินและความมั่งคั่งกว่าร้อยละ 40 ในเมืองไว้ มีฐานะความเป็นอยู่หรูหรา สร้างคฤหาสน์ริมแม่น้ำใหญ่โต เรียงรายไป มีข้าทาสรับใช้ นั่งรถม้าประดับประดาอย่างงดงาม อีกพวกหนึ่งคือชนชั้นช่างฝีมือ ซึ่งหากรวมบรรดาช่างฝึกหัดและลูกมือต่าง ๆ เข้าด้วย ก็มีราวครึ่งหนึ่งของประชากรในเมือง นับว่าเป็นคนส่วนข้างมากในเมือง

ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจการค้าอุตสาหกรรมเช่นนี้ ทำให้ฟิลาเดลเฟียมีบรรยากาศของผู้ใช้แรงงานที่ให้ความสำคัญกับการ

ทำงานและความชำนาญของคนงาน อันเป็นสปีริตของหัตถกรรมและผู้ผลิตน้อย ที่สำคัญคือการยึดถือและฝึกฝนในความเป็นอิสระเสรีของตนเอง บรรยากาศทางสังคมดังกล่าวบวกกับการมีชุมชนชาวเคอวกเกอร์และลูเธอรันซึ่งต่อต้านการมีและใช้แรงงานทาส ทำให้ทาสไม่ได้รับการส่งเสริมเด่นชัดมากในเมือง ฟิลาเดลเฟีย จึงเป็นรัฐแรกที่ออกกฎหมายเลิกทาสอย่างค่อยเป็นค่อยไปใน ปี 1780 จากนั้นทาสจะลดจำนวนลง ทำให้แรงงานเสรีมีความหมายสำคัญสำหรับระบบเศรษฐกิจในนครนี้อย่างมาก

บรรดานายช่างในเมืองเหล่านี้ แม้มีจำนวนมากแต่เฉพาะส่วนน้อยเท่านั้นที่มีการจัดตั้งรวมกลุ่มกันเป็นองค์กร การจับกลุ่มมีลักษณะเป็นชุมชน ซึ่งดำเนินไปตามสภาพและเป็นไปเองตามอาชีพและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการมีความชำนาญและมีฝีมืออันเป็นความสามารถเฉพาะตัว ทำให้นายช่างสามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตได้ แต่พวกเขาก็ไม่อาจเป็นอิสระได้อย่างเต็มที่ เพราะต้องอาศัยเงินทุนในการลงทุนและขยายกิจการจากพ่อค้าและนายธนาคาร

ลักษณะเด่นประการหนึ่งของนายช่างในเมืองคือ ความใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ พวกนี้สนใจและติดตามอ่านเรื่องทางวิทยาศาสตร์มาก ไม่แปลกใจที่คนอย่างเบนจามิน แฟรงคลินเป็นขวัญใจของบรรดานายช่างและผู้ประกอบการน้อยทั้งหลายในฟิลาเดลเฟีย นิตยสารดัง *Poor Richard's Almanac* ของแฟรงคลินจึงเป็นหนังสือขายดี เพราะตอบโจทย์ของบรรดาคนทำงานที่มีความยากจนเป็นสภาวะ

ก่อนที่เพนจะเดินทางมาถึง นครฟิลาเดลเฟียประสบ

ภาวะเศรษฐกิจผันผวน ประชากรในเมืองเพิ่มมากขึ้นจากการนำเข้าและการอพยพมาจากเมืองอื่นๆ ทำให้เกิดสภาพของ คนยากจนปรากฏชัดขึ้น ปัญหาเศรษฐกิจเริ่มก่อตัวแรงขึ้น หลังเมืองแม่อังกฤษต้องการรายได้มากขึ้นจากอาณานิคม นำไปสู่กรณีวิกฤตแอดัมปีในปี 1765-1766 ตามมาด้วยกฎหมาย ภาษีทาวเซนต์ในปี 1770 สร้างความผิดเคืองและความไม่พอใจ ในหมู่ชาวอาณานิคมอเมริกัน ท้ายที่สุดกลุ่มประท้วงอังกฤษ ก่อตัวขึ้น เกิดการประท้วงไม่นำเข้าสินค้าจากอังกฤษ การชุมนุม จัดค้านกฎหมายอังกฤษและขับไล่หลวงอังกฤษในอาณานิคม

มีอบกลายเป็นสัญลักษณ์ทางการเมืองของยุคสมัยนั้น นำไปสู่การปลุกกระตมความคิดทางการเมืองในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะพวกนายช่างและช่างฝีมือ พวกเขาเข้าร่วมใน คณะกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างชาวอาณานิคมต่างๆ จนถึง เดือนกันยายน 1774 ชาวอาณานิคมได้จัดตั้งสภาคองเกรส แห่งทวีป (Continental Congress) อันเป็นองค์กรนำในการต่อสู้ ต่อรองเจรจากับรัฐบาลอังกฤษ

ถึงตอนนี้ชาวอเมริกันจำนวนไม่น้อยมีสำนึกทาง การเมืองแล้ว ที่เด่นชัดคือความรู้สึกของความเป็นอเมริกัน ไม่ใช่ ชาวฟีลาเดลเฟียหรือเวอร์จิเนียแบบก่อนอีกต่อไป นี่คือการคิด แบบชาตินิยมนั่นเอง อีกประการหนึ่งคือเริ่มเกิดแนวโน้มของ ความคิดเรื่องเอกราชความเป็นอิสระของอาณานิคม

ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้เอง โทมัส เพน ได้ปรากฏตัวขึ้น ในฟีลาเดลเฟีย พร้อมกับประสบการณ์ทางการเมืองจากอังกฤษ